

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Щодо окремих питань внесення змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату

19 березня 2022 року набрав чинності наказ Міністерства юстиції України від 11 березня 2022 року № 1118/5 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату» (далі – Наказ № 1118/5), яким затверджено Зміни до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату, а саме:

- Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого, Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5;
- Положення про Спадковий реєстр, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 7 липня 2011 року № 1810/5;
- Положення про Єдиний реєстр довіреностей, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 28 грудня 2006 року № 111/5.

1. Зміни до Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого, Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 (далі – Порядок).

Зміни, що переважно стосуються особливостей посвідчення заповітів, довіреностей, заведення спадкових справ **в умовах воєнного або надзвичайного стану**, внесено до Розділу II Порядку «**Порядок вчинення окремих видів нотаріальних дій**», зокрема:

1.1. Відповідно до редакційних змін, внесених до пункту 8 глави 3 Розділу II Порядку, державній реєстрації підлягають не заповіти, а відомості **про заповіт, зміни до нього та його скасування**.

1.2. Змінами, внесеними до пункту 8 глави 3, пункту 7 глави 4 Розділу II Порядку, в умовах воєнного або надзвичайного стану **за умови відсутності доступу до Спадкового реєстру або Єдиного реєстру довіреностей** нотаріальне посвідчення заповіту, внесення змін до нього та його скасування, нотаріальне посвідчення довіреностей, припинення їх дії здійснюються без використання відповідного реєстру з подальшим внесенням до нього

відповідних відомостей протягом **п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.**

1.3. Усунено технічну помилку у підпункті 2.1 пункту 2 глави 10 Розділу II Порядку та з переліку заяв, які є підставою для заведення спадкової справи виключено заяви про відкликання заяви про прийняття спадщини ~~або~~ та заяви про відкликання заяви про відмову від прийняття спадщини.

1.4. Підпункт 2.1 пункту 2 глави 10 Розділу II Порядку доповнено новим абзацом, відповідно до якого **в умовах воєнного або надзвичайного стану спадкова справа заводиться за зверненням заявника будь-яким нотаріусом України, незалежно від місця відкриття спадщини.**

1.5. Обов'язок нотаріуса щодо перевірки за даними Спадкового реєстру наявності заведеної спадкової справи, спадкового договору, заповіту при заведенні спадкової справи залишається незмінним, **крім випадків, передбачених підпунктом 2.6 пункту 2 глави 10 Розділу II, а саме у разі відсутності доступу до Спадкового реєстру у період воєнного або надзвичайного стану.** Відповідні зміни внесено до підпункту 2.2 пункту 2 глави 10 Розділу II Порядку.

1.6. Підпункт 2.6 пункту 2 глави 10 Розділу II Порядку доповнений абзацами 2-4, відповідно до змісту яких **в умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Спадкового реєстру нотаріус заводить спадкову справу без використання цього реєстру та перевіряє наявність заведеної спадкової справи, спадкового договору, заповіту протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.**

Якщо за результатами перевірки відомостей Спадкового реєстру встановлено наявність раніше заведеної спадкової справи, заведена без використання Спадкового реєстру спадкова справа передається до нотаріуса, яким раніше заведено спадкову справу, в порядку, передбаченому підпунктом 2.7 пункту 2 Глави 10 Розділу II Порядку.

Якщо наявність такої справи не встановлено, здійснюється реєстрація спадкової справи в Спадковому реєстрі.

Забороняється видача свідоцтва про право на спадщину у спадковій справі, заведеній без використання Спадкового реєстру, до її реєстрації у Спадковому реєстрі.

Звертаємо увагу на те, що з урахуванням положень **частини 1 статті 66 Закону України «Про нотаріат»** після усунення обставин, спричинених військовим або надзвичайним станом, заведені не за місцем відкриття спадщини спадкові справи підлягають передачі нотаріусу за місцем відкриття спадщини для видачі свідоцтв про право на спадщину.

1.7. З підпунктів 3.3 - 3.5 пункту 3 глави 10 Розділу II Порядку виключено вимоги щодо подання заяви про прийняття спадщини або відмову від її прийняття за місцем відкриття спадщини. Проте, з урахуванням положень законодавства, зокрема статей 1272, 1273, 1288 – 1290 Цивільного кодексу України, пункту 2.6 пункту 2 глави 10 Розділу II Порядку, **зазначені зміни**

застосовуються лише у разі подання заяв про прийняття спадщини або про відмову від її прийняття в умовах воєнного або надзвичайного стану.

Звертаємо увагу, що вказані зміни не стосуються порядку видачі свідоцтв про право на спадщину та спадкових справ, заведених до введення воєнного або надзвичайного стану.

Відповідно до частини 1 статті 66 Закону України «Про нотаріат» **свідоцтво про право на спадщину видається за місцем відкриття спадщини.** Відповідно до частини 1 статті 1221 Цивільного кодексу України **місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця.**

1.8. Відповідно до змін, внесених до підпункту 10.2 пункту 10 глави 21 Розділу II Порядку, **зменшено строк зберігання грошових сум та цінних паперів в депозиті державної нотаріальної контори або приватного нотаріуса з трьох років до одного року.** Після спливу зазначеного строку **невитребувані з депозиту державної нотаріальної контори або приватного нотаріуса грошові суми та цінні папери,** що підлягають передачі фізичним та юридичним особам, підлягають перерахуванню до Державного бюджету України в порядку, установленому чинним законодавством України.

2. Положення про Спадковий реєстр, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 7 липня 2011 року № 1810/5, доповнено пунктом 1.8. відповідно до якого, **в умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Спадкового реєстру реєстрація відомостей про заповіти,** зміни до них, скасування заповітів, заведені спадкові справи, спадкові договори, зміни до них, розірвання спадкових договорів, видані свідоцтва про право на спадщину та їх дублікати **проводиться протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.**

3. Зміни до Положення про Єдиний реєстр довіреностей, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 28 грудня 2006 року № 111/5:

3.1. Пункт 2.1 Глави 2 доповнений абзацом другим, відповідно до якого **в умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Єдиного реєстру довіреностей реєстрація довіреностей (у тому числі їх дублікатів),** посвідчених в нотаріальному порядку, та довіреностей, прирівнюваних до нотаріально посвідчених, а також відомостей про припинення їх дії, **проводиться протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.**

Аналогічні зміни внесено до пункту 2.12, який визначає строки внесення відомостей до Єдиного реєстру довіреностей.

3.2. **Уточнено перелік відомостей, які вносяться Реєстратором до Єдиного реєстру довіреностей** про довіреності, що посвідчені в нотаріальному порядку, довіреності, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, та довіреності, посвідчені посадовими, службовими особами, перерахованими в частині 3 статті 245 Цивільного кодексу України, статті 38 (у разі відсутності

доступу до Єдиного реєстру), частині другій статті 40 Закону України "Про нотаріат", а саме:

- як **додаткові відомості зазначається** інформація про наявність обставин, визначених абзацом другим пункту 2.1 Положення № 111/5, а саме **про посвідчення довіреності, або її припинення у період дії воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Єдиного реєстру довіреностей та подальшу реєстрацію довіреності, а також відомостей про припинення її дії** протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.

Більш детально з текстом Наказу №1118/5 можна ознайомитись за посиланням:

<https://ips.ligazakon.net/document/RE37661?an=49>

Додатки:

1. Порівняльна таблиця.

21 березня 2022 року

Комісія Нотаріальної палати України
з аналітично-методичного забезпечення
нотаріальної діяльності
Відділ методичного забезпечення та інформаційно-
аналітичної роботи Нотаріальної палати України

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до наказ Міністерства юстиції України від 11 березня 2022 року № 1118/5 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату»

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст відповідного положення (норми) акта з урахуванням внесених змін
Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого, Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5	
II. Порядок вчинення окремих видів нотаріальних дій	
Глава 3. Посвідчення заповіту, внесення змін до нього та його скасування	
<p>8. Державна реєстрація заповіту</p> <p>Відомості про заповіти підлягають обов'язковій державній реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, встановленому <u>Положенням про Спадковий реєстр</u>, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 № 1810/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.07.2011 за № 831/19569.</p> <p style="text-align: center;">Відсутній</p>	<p>8. Державна реєстрація відомостей про заповіт, зміни до нього та його скасування</p> <p>Відомості про заповіт, зміни до нього та його скасування підлягають обов'язковій державній реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, встановленому <u>Положенням про Спадковий реєстр</u>, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 № 1810/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.07.2011 за № 831/19569.</p> <p>В умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Спадкового реєстру нотаріальне посвідчення заповіту, внесення змін до нього та його скасування здійснюються без використання цього реєстру з подальшим внесенням до нього відповідних відомостей протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.</p>
Глава 4. Посвідчення довіреностей, припинення та скасування довіреностей	
<p>7. Реєстрація посвідчення довіреності (припинення її дії)</p> <p>Посвідчені нотаріусами довіреності, а також передоручення за ними, припинення їх дії підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі довіреностей у порядку, встановленому <u>Положенням про Єдиний реєстр довіреностей</u>, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 28.12.2006</p>	<p>7. Реєстрація посвідчення довіреності, припинення її дії</p> <p>Посвідчені нотаріусами довіреності, у тому числі в порядку передоручення, припинення їх дії підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі довіреностей у порядку, встановленому <u>Положенням про Єдиний реєстр довіреностей</u>, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 28.12.2006</p>

<p>№ 111/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.2006 за № 1378/13252.</p> <p>Відсутній</p>	<p>№ 111/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.2006 за № 1378/13252.</p> <p>В умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Єдиного реєстру довіреностей нотаріальне посвідчення довіреностей, припинення їх дії здійснюються без використання цього реєстру з подальшим внесенням до нього відповідних відомостей протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.</p>
<p>Глава 10. Видача свідоцтв про право на спадщину</p>	
<p>2. Заведення спадкової справи</p>	
<p>2.1. Спадкова справа заводиться нотаріусом за місцем відкриття спадщини на підставі поданої (або такої, що надійшла поштою) першою заяви (повідомлення, телеграми) про прийняття спадщини, про відмову від прийняття спадщини, про відмову від спадщини, заяви про відкликання заяви про прийняття спадщини або про відмову від спадщини, заяви про видачу свідоцтва про право на спадщину, заяви спадкоємця на одержання частини вкладу спадкодавця у банку (фінансовій установі), заяви про видачу свідоцтва виконавцю заповіту, заяви виконавця заповіту про відмову від здійснення своїх повноважень, заяви другого з подружжя про видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя у разі смерті одного з подружжя, заяви про вжиття заходів до охорони спадкового майна, претензії кредиторів.</p> <p>Відсутній</p>	<p>2.1. Спадкова справа заводиться нотаріусом за місцем відкриття спадщини на підставі поданої (або такої, що надійшла поштою) першою заяви (повідомлення, телеграми) про прийняття спадщини, про відмову від прийняття спадщини, про відмову від спадщини, заяви про видачу свідоцтва про право на спадщину, заяви спадкоємця на одержання частини вкладу спадкодавця у банку (фінансовій установі), заяви про видачу свідоцтва виконавцю заповіту, заяви виконавця заповіту про відмову від здійснення своїх повноважень, заяви другого з подружжя про видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя у разі смерті одного з подружжя, заяви про вжиття заходів до охорони спадкового майна, претензії кредиторів.</p> <p>В умовах воєнного або надзвичайного стану спадкова справа заводиться за зверненням заявника будь-яким нотаріусом України, незалежно від місця відкриття спадщини.</p>
<p>2.2. При заведенні спадкової справи нотаріус за даними Спадкового реєстру перевіряє наявність заведеної спадкової справи, спадкового договору, заповіту.</p> <p>...</p>	<p>2.2. При заведенні спадкової справи нотаріус за даними Спадкового реєстру перевіряє наявність заведеної спадкової справи, спадкового договору, заповіту, крім випадків, передбачених підпунктом 2.6 цього пункту.</p> <p>...</p>

<p>2.6. Спадкова справа підлягає обов'язковій реєстрації у книзі обліку і реєстрації спадкових справ, Алфавітній книзі обліку спадкових справ та у Спадковому реєстрі.</p> <p>Відсутні</p>	<p>2.6. Спадкова справа підлягає обов'язковій реєстрації у книзі обліку і реєстрації спадкових справ, Алфавітній книзі обліку спадкових справ та у Спадковому реєстрі.</p> <p>В умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Спадкового реєстру нотаріус заводить спадкову справу без використання цього реєстру та перевіряє наявність заведеної спадкової справи, спадкового договору, заповіту протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.</p> <p>Якщо за результатами перевірки відомостей Спадкового реєстру встановлено наявність раніше заведеної спадкової справи, заведена без використання Спадкового реєстру спадкова справа передається до нотаріуса, яким раніше заведено спадкову справу, в порядку, передбаченому підпунктом 2.7 цього пункту. Якщо наявність такої справи не встановлено, здійснюється реєстрація спадкової справи в Спадковому реєстрі.</p> <p>Забороняється видача свідоцтва про право на спадщину у спадковій справі, заведеній без використання Спадкового реєстру, до її реєстрації у Спадковому реєстрі.</p>
<p>3. Прийняття спадщини або відмова від її прийняття</p>	
<p>...</p> <p>3.3. Заяви про прийняття спадщини або відмову від її прийняття подаються спадкоємцем особисто нотаріусу за місцем відкриття спадщини у письмовій формі.</p>	<p>...</p> <p>3.3. Заяви про прийняття спадщини або відмову від її прийняття подаються спадкоємцем особисто нотаріусу у письмовій формі.</p>
<p>3.4. Якщо спадкоємець особисто прибув до нотаріуса за місцем відкриття спадщини, нотаріальне засвідчення справжності його підпису на таких заявах не вимагається. У цьому випадку нотаріус встановлює особу заявника, про що на заяві робиться відповідна службова відмітка. Ця відмітка скріплюється підписом нотаріуса.</p>	<p>3.4. Якщо спадкоємець особисто прибув до нотаріуса, нотаріальне засвідчення справжності його підпису на таких заявах не вимагається. У цьому випадку нотаріус встановлює особу заявника, про що на заяві робиться відповідна службова відмітка, яка скріплюється підписом нотаріуса.</p>

<p>3.5. Якщо заява, на якій справжність підпису спадкоємця не засвідчена, надійшла поштою, вона приймається нотаріусом, заводиться спадкова справа, а спадкоємцю повідомляється про заведення спадкової справи та необхідність надіслати заяву, оформлену належним чином (справжність підпису на таких заявах має бути нотаріально засвідченою), або особисто прибути до нотаріуса за місцем відкриття спадщини.</p>	<p>3.5. Якщо заява, на якій справжність підпису спадкоємця не засвідчена, надійшла поштою, вона приймається нотаріусом, заводиться спадкова справа, а спадкоємцю повідомляється про заведення спадкової справи та необхідність надіслати заяву, оформлену належним чином (справжність підпису на таких заявах має бути нотаріально засвідченою), або особисто прибути до нотаріуса.</p>
<p>Глава 21. Прийняття у депозит грошових сум та цінних паперів</p>	
<p>10. Повернення грошових сум і цінних паперів</p>	
<p>10.2. Невитребувані з депозиту грошові суми та цінні папери, що підлягають передачі фізичним та юридичним особам, зберігаються в депозиті державної нотаріальної контори або приватного нотаріуса протягом трьох років і після закінчення встановлених термінів їх зберігання підлягають перерахуванню до Державного бюджету України в порядку, установленому чинним законодавством України.</p>	<p>10.2. Невитребувані з депозиту грошові суми та цінні папери, що підлягають передачі фізичним та юридичним особам, зберігаються в депозиті державної нотаріальної контори або приватного нотаріуса протягом одного року, після спливу якого підлягають перерахуванню до Державного бюджету України в порядку, установленому чинним законодавством України.</p>
<p>Положення про Спадковий реєстр, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 7 липня 2011 року № 1810/5</p>	
<p>Відсутній</p>	<p>1.8. В умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Спадкового реєстру реєстрація відомостей про заповіти, зміни до них, скасування заповітів, заведені спадкові справи, спадкові договори, зміни до них, розірвання спадкових договорів, видані свідоцтва про право на спадщину та їх дублікати проводиться протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.</p>
<p>Положення про Єдиний реєстр довіреностей, затверджене наказом Міністерства юстиції України 28 грудня 2006 року № 111/5</p>	
<p>2. Порядок реєстрації довіреностей</p>	

<p>2.1. Обов'язковій реєстрації у Єдиному реєстрі підлягають довіреності (у тому числі їх дублікати), посвідчені в нотаріальному порядку, та довіреності, прирівнювані до нотаріально посвідчених, а також відомості про припинення їх дії.</p> <p>Відсутній</p>	<p>2.1. Обов'язковій реєстрації у Єдиному реєстрі підлягають довіреності (у тому числі їх дублікати), посвідчені в нотаріальному порядку, та довіреності, прирівнювані до нотаріально посвідчених, а також відомості про припинення їх дії.</p> <p>В умовах воєнного або надзвичайного стану за відсутності доступу до Єдиного реєстру реєстрація довіреностей (у тому числі їх дублікатів), посвідчених в нотаріальному порядку, та довіреностей, прирівнюваних до нотаріально посвідчених, а також відомостей про припинення їх дії проводиться протягом п'яти робочих днів з дня відновлення такого доступу.</p>
<p>2.6. Про довіреності, передбачені пунктами 2.1, 2.2 цього Положення, Реєстратором до Єдиного реєстру вносяться такі відомості:</p>	
<p>2.6.13. Додаткові відомості (за необхідності).</p>	<p>2.6.13. Додаткові відомості (за необхідності), зокрема про наявність обставин, визначених абзацом другим пункту 2.1 цього Положення.</p>
<p>2.12. Реєстратор уносить відомості до Єдиного реєстру в такі строки:</p> <p>у день посвідчення довіреності (видачі дубліката довіреності);</p> <p>у день отримання від осіб, зазначених в абзаці 1 пункту 2.2 та в пунктах 2.8-2.9 цього Положення, заяв про внесення відомостей до Єдиного реєстру (додатки 1 та 2).</p>	<p>2.12. Реєстратор уносить відомості до Єдиного реєстру в день посвідчення довіреності (видачі дубліката довіреності) або день отримання від осіб, зазначених в абзаці 1 пункту 2.2 та в пунктах 2.8 - 2.9 цього Положення, заяв про внесення відомостей до Єдиного реєстру (додатки 1 та 2), крім випадків, визначених абзацом другим пункту 2.1 цього Положення.</p>